

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพหนองาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงกาหาร โดยใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นการทำงานร่วมกันของคณะครูในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโพหนองาม และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงกาหาร ปีการศึกษา 2558 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้วิจัย คือ นายไมตรี สุวรรณไตรย์
- 1.2 ผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ครูประจำชั้น จำนวน 8 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 27 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน
- 2.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน

โดยเลือกแบบเจาะจง ชั้นละ 3 คน จำแนกตามการประเมินความประพฤติของนักเรียน

ที่มีปัญหาจำนวนมากจำนวน 1 คน มีปัญหาาระดับปานกลางจำนวน 1 คน และมีปัญหาาระดับน้อยจำนวน 1 คน

2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน

2.4 ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
จำนวน 1 คน

3. กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา

กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำนวน 130 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การดำเนินวิจัยเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต
โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เป็นการประยุกต์ใช้หลักการ
วิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ
Kemmis & Mc Taggart (Kemmis & Mc Taggart, 1988, p. 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์,
2554, หน้า 301 – 303) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมแก่นักเรียน
โดยดำเนินการตามขั้นตอน PAOR คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action)
การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) รายละเอียดของ
การดำเนินการ 2 วงรอบ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

1.1 สภาพและปัญหาคุณธรรม การวางแผนการดำเนินงานเพื่อการเสริมสร้าง
คุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามุกดาหาร ผู้วิจัยได้ร่วมประชุม พูดคุย ปรัชญาหารือ เพื่อเตรียมความพร้อม ทบทวน
สร้างความตระหนัก ความเข้าใจร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางการดำเนินงาน
พัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน
และให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริง และหลังจากนั้นจัดให้มีการอบรมปฏิบัติการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
ตลอดจนบุคลากรทุกคน ร่วมคิดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่นักเรียน ร่วมคิด
ร่วมสรุปรายละเอียดและขั้นตอนการศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลการดำเนินการ

1.2 แนวทางและเป้าหมายในการพัฒนาจากการประชุมปรึกษาเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับนักเรียน ใช้แนวทาง 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเขียนแผนการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร 2) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมโดยสอดแทรกคุณธรรมที่ต้องการจะเสริมสร้าง และ 3) การประชุมครูเพื่อแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบโครงการ และคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน นิเทศติดตามเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ โดยผู้บริหาร ครูวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้นิเทศติดตาม เป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการตามแผนจนสำเร็จภายในระยะเวลา 1 ภาคเรียน

1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ดังตาราง 3

ตาราง 3 แผนปฏิบัติการในการดำเนินการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตโรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ
1.ศึกษาสภาพปัญหาคุณธรรมนักเรียน	เพื่อให้ทราบสภาพ ปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร	2 มิถุนายน 2558	1. การสืบค้นจากข้อมูลเอกสาร 3. การสัมภาษณ์	1. แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร 2. แบบสัมภาษณ์

ตาราง 3 (ต่อ)

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ
2. อบรมเชิงปฏิบัติกรเกี่ยวกับ การเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต	1. เพื่อทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ/แนวทาง ดำเนินงาน และจุดเน้นทักษะ และคุณลักษณะที่โรงเรียนสุจริต ต้องการ 2. เพื่อได้ทราบหลักการเขียน โครงการ การเขียนแผนพัฒนา การนิเทศติดตาม การประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการแก้ไขการดำเนินงาน เสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต	11 - 12 มิถุนายน 2558	1. การสัมภาษณ์ 2. การสังเกต	1. แบบสัมภาษณ์ 2. แบบสังเกต
3. ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต	1. เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณธรรม ตามจุดเน้นทักษะและคุณลักษณะที่โรงเรียนสุจริตต้องการผ่านการลงมือปฏิบัติ 7 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมละครโรงเล็ก กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมโรงเรียนน่ายู่ กิจกรรมคนดีศรีโพรงาม กิจกรรมเด็กดีวินัย กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว และ กิจกรรมจิตอาสา	15 มิถุนายน 2558 ถึง 31 สิงหาคม 2558	1. การสัมภาษณ์ 2. การสอบถาม	1. แบบสัมภาษณ์ 2. แบบสอบถาม
4. การนิเทศติดตาม	เพื่อช่วยให้ครูพัฒนาความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต	15 มิถุนายน 2558 ถึง 31 สิงหาคม 2558	1. การสัมภาษณ์ 2. การสอบถาม	1. แบบสัมภาษณ์ 2. แบบสอบถาม

2. การปฏิบัติการ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำแผนการปฏิบัติการที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติตามลำดับกิจกรรมตามทีระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ดังต่อไปนี้

1. ผู้ร่วมวิจัยประชุมเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยที่ประชุมได้กำหนดบทบาท ผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดระยะเวลา และรูปแบบในการนิเทศติดตาม

2. เสนอโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุมัติดำเนินการและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต่างๆ

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การกำหนดกิจกรรมและโครงการร่วมกันกำหนดโครงการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับงาน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เป็นงานที่สนับสนุนการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม ด้านใดมีตัวชี้วัดอะไรบ้าง ผู้รับผิดชอบคือใคร มีวิธีการดำเนินการอย่างไร ใช้ระยะเวลาทำกิจกรรม มีการนิเทศติดตามอย่างไร

3.2 ผู้รับผิดชอบโครงการที่กำหนดไว้ร่วมกันจัดทำรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรม เช่น ชื่อโครงการหรือกิจกรรม วัตถุประสงค์ของโครงการ ขั้นตอนดำเนินการ ผู้รับผิดชอบโครงการ ทรัพยากรที่ต้องการ มีการจัดทำกำหนดการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

4. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 คน คือ

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.3 นายวิรัตน์ บรรจง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

4.4 นายปานไทย ภูลันแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านโพนงาม ตำบลโพนงาม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

4.5 นางพิลัยรัตน์ คนชื่อ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านซ่ง ตำบลบ้านซ่ง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

5. ผู้วิจัยแก้ไขข้อบกพร่อง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน ให้ความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

6. การอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โดยมีวิธีการในการดำเนินงานดังนี้

6.1 ส่งหนังสือราชการจากโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ถึงวิทยากร คือ นายวิรัตน์ บรรจง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

6.2 กำหนดระยะเวลาการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 11 – 12 มิถุนายน 2558 รวมระยะเวลา 2 วัน

6.3 อบรมบุคลากรตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มีข้อช่วยเนื้อหา ดังนี้

6.3.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ/แนวทางดำเนินงาน และจุดเน้นทักษะ และคุณลักษณะที่โรงเรียนสุจริตต้องการ ระยะเวลา 1 วัน

6.3.2 หลักการเขียนโครงการ การเขียนแผนพัฒนา การนิเทศติดตามการรายงานผลการปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตของ ระยะเวลา 1 วัน

6.3.3 การอบรมในครั้งนี้ มีการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6.4 สถานที่อบรมเชิงปฏิบัติการ คือห้องประชุม โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

7. การดำเนินการส่งเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามแผนที่กำหนดไว้ 7 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมละครโรงเรียน กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมโรงเรียนน่าอยู่ กิจกรรมคนดีศรีโพรงงาม กิจกรรมเด็กดีมีวินัย กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว และกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต ในแต่ละกิจกรรม โดยที่มีการดำเนินการตามแผน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้บันทึกข้อมูลและรวบรวมเอกสารข้อมูล ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมในการอบรม การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนในแต่ละกิจกรรม บันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดเก็บข้อมูล

4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต ในแต่ละกิจกรรมของผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น และนำมาวิเคราะห์สรุปผลของแต่ละกิจกรรมการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา การพัฒนา และการสรุปผลการแก้ปัญหา มีจุดอ่อน จุดแข็ง อย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมมาดำเนินการในรอบที่ 2 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการดำเนินงานเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1. ประเภทเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบสังเกต มี 1 ฉบับ ดังนี้

1.1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการนิเทศติดตาม

1.2 แบบสัมภาษณ์ มี 2 ฉบับ ดังนี้

1.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย

1.2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เพื่อทราบผลการดำเนินงาน

1.3 แบบสอบถามมี 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียน

2. ลักษณะของเครื่องมือ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากกิจกรรมต่างๆ

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัย ในการอบรมหรือการนิเทศติดตาม เป็นแบบสังเกตมีโครงสร้าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 72) ผู้วิจัยสังเกตและจดบันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัยเพื่อทราบข้อมูลการดำเนินงาน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลแสดงผลสำเร็จของการดำเนินงาน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง

2.3 แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลแสดงผลสำเร็จของการดำเนินงาน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง

3. วิธีสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีวิธีสร้างดังนี้

3.1 แบบสังเกต ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมต่างๆ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 65) พร้อมทั้งกำหนดประเด็นพฤติกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ที่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต

3.1.2 นำประเด็นที่ได้จากการสังเกต มาสร้างเครื่องมือแบบสังเกต

3.1.3 นำเสนออาจารย์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

3.1.4 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน

3.1.5 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความ

ถูกต้องด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นการสังเกตกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อต่อไปนี้

3.1.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ กรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.5.3 นายวิรัตน์ บรรจง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

3.1.5.4 นายปานไทย ภูลันแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านโพนงาม ตำบลโพนงาม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

3.1.5.5 นางพิลัยรัตน์ คนชื้อ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านช่อง
ตำบลบ้านช่อง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

3.1.6 ปรับปรุงแก้ไข แบบสังเกต แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง
การดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน

3.1.7 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
Consistency : IOC) มีค่าเท่ากับ 0.94

3.2 แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาความต้องการของกลุ่ม
ผู้ร่วมวิจัยระหว่างดำเนินการและผลการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดล
โรงเรียนสุจริต โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดโครงสร้างของแบบ
สัมภาษณ์

3.2.2 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของแบบสัมภาษณ์

3.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างที่กำหนด

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
ความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตาม
คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของ
ข้อคำถามกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต

3.2.5 ปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง
การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตต่อไป

3.2.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of
Consistency : IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัยในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตตามสภาพจริง มีวิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.3.1 วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ

3.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบของ

แบบสอบถาม

3.3.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามข้อ 1 และ ข้อ 2

3.3.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ตรวจสอบความถูกต้อง

3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.6 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยมีผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

3.3.7 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3.3.8 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.9 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Consistency : IOC) มีค่าเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูล ในปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (PAOR) ดังนี้

1. ประชุมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริตกับคณะครูในโรงเรียน

2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 การปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเพื่อทราบความรู้สึก ความเข้าใจ และใช้แบบสังเกตเพื่อสังเกตการดำเนินงานของผู้ร่วมวิจัย

2.2 การนิเทศติดตาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ได้ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และความเชื่อถือ ตรวจสอบ และจัดหมวดหมู่แยกประเภทเพื่อนำไปวิเคราะห์

2. วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ได้แยกประเภทของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้ ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้รับแบบประเมินการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต ทำการตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการโดย นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 162)

ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพ

4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การอบรมเชิงปฏิบัติการของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัยในการประชุม และการนิเทศติดตามทำการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยหลักสามเส้าและนำมาเสนอโดยความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำมาเสนอโดยความเรียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี